



STARČEVO, NASELJE KOJE ŽIVI I RAZVIJA SE

Starčevo je gradsko naselje koje se nalazi na teritoriji grada Pančeva, u Južnobanatskom okrugu Autonomne Pokrajine Vojvodine, u Republici Srbiji. Prema konačnim rezultatima popisa stanovništva iz 2011. godine, u Starčevu živi 7473 stanovnika. U naselju živi 6009 punoletnih stanovnika, a prosečna starost iznosi 38,2 godina (36,8 kod muškaraca i 39,7 kod žena). U naselju ima 2432 domaćinstva, a prosečan broj članova po domaćinstvu je 3,13.

Starčevo se nalazi na devet kilometara istočno od Pančeva i zauzima prostor od oko 92,8 km². Naselje je graničarsko-panonskog tipa i izgrađivanje mu je vršeno pod rukovodstvom graničarske vojne vlasti. Pored mesta se nalazi istoimeni arheološki lokalitet iz starijeg neolita, po kome se čitava kultura dobila naziv starčevačka. Na teritoriji Starčeva pronađena su nalazišta iz mlađeg kamenog doba (5000-2000. godine pre nove ere). Takođe, postoje i nalazišta naroda Sarmata. Pronađeni ostaci potvrđuju da je na ovom lokalitetu postojalo tračansko-ilirsko, a kasnije i rimsko naselje.

Od 1738. godine naselje je imalo rang opštine. Manje-više, to je tako bilo sve do sredine šezdesetih godina 20. veka. A sada je, kao mesna zajednica, u sastavu Grada Pančeva. Razvoju Starčeva doprinosi blizina Pančeva i reke Dunav.

Po prvom predanju ime je postalo od nekog vojvode Starčevića, koji je imao dvor na potezu koji se danas zove Đurđevac. Naziv potiče od njegovog sina koji se zvao Đurđe. Na Đurđevcu su otkopani ostaci neke građevine i bunar. Drugo predanje govori o kaluđeru u manastiru Vojlovica koji je zvan Starac. On je iz manastira izgonio neposlušne slugu a oni su se naseljavali na napuštenom zemljištu van manastira. Naselje je nazvano Starčevo. Po trećem predanju je, kod Nadela, postojala koliba nekoga starca. Tuda je vodio put kojim su vojnici nosili poštu od Opova prema Kovinu. Vojnici su često navraćali kod starca pa su i naselje koje je tu postojalo nazvali Starčevo. Po manastirskim arhivskim podacima jedan od kaluđera kojima je povereno opsluživanje pravoslavnog življa se zvao Starac. Ugarska vlast je naselju dala ime Teraso ali se ono koristilo samo administrativno.

Najverovatnije je da su naselje u sadašnjem obliku osnovali migranti iz Srbije pokrenuti seobom Srba pod Arsenijem Černojevićem i da je nastalo između 1690. i 1716. godine. Nakon oslobađanja od Turaka dolazi do novog naseljavanja. Po osnivanju Banatske vojne granice dolazi do kolonizacije Nemaca i Hrvata (najviše je doseljeno od 1788 - 1792). Mesto je pretežno bilo poljoprivrednog karaktera. Zbog povećanja broja stanovnika i nemogućnosti nalaženja dodatnih izvora prihoda dolazi do iseljavanja u strane zemlje (najviše u Ameriku 1907. i 1908. godine). Napuštanjem sela od strane Nemaca posle Drugog svetskog rata stvorena je osnova za novu kolonizaciju. Kolonizacija je pretežno izvršena iz uže Srbije ali se više od trećine koloniziranih vratilo u stari zavičaj. Posle Drugog svetskog rata se zbog blizine Pančeva i velikog razvoja industrije u njemu, menja se socijalna struktura stanovništva i naselje prestaje

da bude čisto poljoprivredno pa dolazi do novog naseljavanja. Zbog rata devedesetih godina dolazi do novih migracija stanovništva.

Srpska pravoslavna crkva Svetog Pantelejmons podignuta je 1910. godine a rimokatolička crkva Svetog Marucijusa 1790. godine. Obe crkve su poslednjih godina rekonstruisane. Na rani kulturno-prosvetni razvoj naselja posebno je uticalo osnivanje: Srpskog pevačkog društva 1903. godine, Hrvatskog pevačkog društva 1905. godine, Vatrogasnog društva 1886. godine...

Starčevo je nekada imalo dva kraja: Donjanski, (donji) u kome su najviše živeli Srbi i Gornjanski, (gornji) u kome je najviše bilo Hrvata i Nemaca. Dva su nova naselja, formirana šezdesetih i sedamdesetih godina ekonomskom migracijom: Šumice i Radničko naselje. Središte Starčeva je - centar, u kome je zgrada nekadašnje opštine, sada Mesna zajednica, podignuta još za vreme Marije Terezije, zgrada Doma kulture, škola i vrtić, ambulanta, pošta, Opštinski stadion, Vatrogasni dom, park i oдавно Trg neolita. Starčevo danas ima kompletnu vodovodnu i kanalizacionu mrežu, digitalnu telefoniju, kablovski tv i internet sistem, asfaltiranu mrežu puteva i ulica a očekuje se da će završena gasna mreža biti puštena u funkciju 2016. godine.

Danas je Starčevo naseljeno uglavnom Srbima (prema popisu iz 2011. godine), a u poslednja tri popisa, primećen je porast u broju stanovnika.